

Nr 36.

Ankom till riksdagens kansli den 24 april 1937 kl. 5 e. m.

*Utlåtande i anledning av väckta motioner angående vissa
ändringar i lagen om försäkring för olycksfall i
arbete.*

Andra lagutskottet har till behandling i ett sammanhang förehaft två inom andra kammaren väckta, till lagutskott hänvisade motioner, nämligen nr 167 av herr *Spångberg m. fl.* och nr 256 av herr *Senander m. fl.*

I motionen II: 167 har hemställts, att riksdagen i skrivelse till regeringen måtte anhålla om skyndsamt utredning och förslag till ändring av bestämmelserna i lagen om olycksfall i arbete åsyftande en höjning av sjukhjälp och invaliditetsersättning för lågt avlönade inkomstagare.

I motionen II: 256 har yrkats, att riksdagen måtte besluta sådana ändringar i nämnda lag »att beräkningsgrunden för ersättning vid olycksfall blir den genomsnittliga arbetsförtjänsten per arbetsdag under de tre månaderna före olyksdagen samt att, där olycksfall drabbar arbetare, som nyss varit arbetslös, den genomsnittliga arbetsförtjänsten för motsvarande arbete blir bestämmande vid fastställandet av hans ersättning».

Beträffande de skäl, som motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, får utskottet hänvisa till motionerna.

Enligt 6 § *lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete* skall arbetare, som skadats till följd av olycksfall i arbetet, på grund av försäkringen erhålla ersättning enligt följande grunder. Om olycksfallet medfört sjukdom, som förorsakat förlust eller nedsättning av arbetsförmågan, skall den skadade så länge sjukdomen varar erhålla erforderlig läkarvård jämte läkemedel och andra till arbetsförmågans höjande eller eljest till lindrande av menliga följder av olycksfallet nödiga särskilda hjälpmedel, såsom kryckor, enklare konstgjorda lemmar, glasögon o. dyl. Under förutsättning, att sjukdomen varat mer än tre dagar efter dagen för olycksfallet och att arbetsförmågan nedsatts med minst en fjärdedel, skall från och med dagen efter sistnämnda dag och så länge sjukdomen varar utgå sjukpenning för varje dag, utgörande vid förlust av arbetsförmågan ett belopp, bestämt i förhållande till den skadades årliga arbetsförtjänst på sätt i paragrafen angives (hel sjukpenning), och vid nedsättning av arbetsförmågan det lägre belopp, som svarar mot nedsättningen. Hel sjukpenning utgör en krona, om den försäkrades årliga arbetsförtjänst ej uppgår till

675 kronor, en krona och 50 öre om den årliga arbetsförtjänsten uppgår till 675 kronor men ej till 945 kronor o. s. v. med intervaller om respektive 50 öre beträffande sjukpenningen och 270 kronor i fråga om arbetsförtjänsten. Högsta sjukpenning är 5 kronor 50 öre. Om olycksfallet, efter upphörande av därav förorsakad sjukdom, medfört under längre eller kortare tid bestående förlust eller nedsättning av arbetsförmågan, utgår livränta under tiden å ett årligt belopp, motsvarande vid förlust av arbetsförmågan två tredjedelar av den skadades årliga arbetsförtjänst och vid nedsättning av arbetsförmågan det lägre belopp som svarar mot nedsättningen, med tillägg av belopp, svarande mot den sannolika årliga kostnaden för förnyelse av sådana särskilda hjälpmedel som nyss nämnts. Vid förlust av arbetsförmågan må dock livräntan, när den skadades tillstånd kräver särskild vård, med hänsyn härtill bestämmas till högre belopp, likväl ej överstigande beloppet av den årliga arbetsförtjänsten. Livränta utgår emellertid icke, där ej arbetsförmågan blivit nedsatt med minst en tiondel. Under samma förutsättning som gäller för utfående av livränta skall den skadade erhålla sådan behandling som må erfordras för höjande av arbetsförmågan.

Vidare stadgas i lagens 9 § bl. a., att den årliga arbetsförtjänst, som omförmäles i 6 §, utgör hela den avlöning — vinstandelar, där sådana förekommit, inräknade — som den skadade under ett år, räknat tillbaka från olycksfallet, åtnjutit av arbetsgivaren i den verksamhet, i vilken olycksfallet inträffat. Har under längre eller kortare tid av året den skadade icke av arbetsgivaren använts till arbete, eller kan avlöningen för någon tid av året på grund av bristfällig utredning eller av annan anledning ej bestämmas, beräknas avlöning för den tiden på annat sätt. Den uppskattas då till belopp, som med hänsyn till avlöningen i arbetsorten under motsvarande tid för en arbetare av samma arbetsförmåga och med liknande arbete som den skadades vid olycksfallet eller, där avlöningen för arbete inom den skadades yrke under sådan tid måste antagas hava varit väsentligt högre, med hänsyn härtill eller eljest med hänsyn till omständigheterna prövas skäligt. Detsamma gäller, där den skadade under någon tid av året, på grund av tillfälligt övertidsarbete eller annat särskilt förhållande, åtnjutit väsentligt högre avlöning, eller, på grund av sjukdom eller annan oförvållad anledning, åtnjutit väsentligt lägre avlöning än sådan arbetare, eller där vid tiden för olycksfallet hans arbetsförmåga redan var nedsatt på grund av tidigare olycksfall i arbete, så ock där den skadade för yrkesutbildning eller endast tillfälligtvis använts till det arbete, i vilket olycksfallet inträffat. Har den skadade ej fyllt aderton år, må vid bestämmande av livränta den årliga arbetsförtjänsten ej beräknas till lägre belopp än som motsvarar den arbetsförtjänst, som han med hänsyn till arten av sitt arbete vid tiden för olycksfallet skäligen kan antagas hava kommit att åtnjuta vid nämnda ålder, därest olycksfallet ej inträffat. Vid bestämmande av livränta skall vidare den årliga arbetsförtjänsten beräknas till minst 450 och högst 3,000 kronor.

Enligt 10 § äger försäkringsinrättning, i vilken den skadade är försäkrad, rätt att när som helst och under så lång tid, sådant finnes lämpligt, bereda

honom vård å sjukvårdsanstalt. Den skadade må dock ej utan sitt medgivande intagas å sjukvårdsanstalt, såvida ej skadan, enligt läkares intyg, kräver vård å sådan anstalt. Har den skadade intagits å sjukvårdsanstalt, äger försäkringsinrättningen att, till betäckande av kostnaden för vården, å sjukpenning, som under tiden för vården till honom av inrättningen utgives, avdraga högst hälften.

Beträffande tillämpningen av sistnämnda stadgande må erinras om ett den 10 juli 1919 av försäkringsrådet utfärdat cirkulär, i vilket påpekats, att enligt grunderna för lagen avdrag icke finge ske för den del av vårdkostnaden, som motsvarade kostnaden för bl. a. läkarvård och läkemedel, som den skadade jämlikt 6 § är berättigad att erhålla utan minskning av sjukpenningen. Enligt cirkuläret skall som regel en fjärdedel av sjukhusavgiften anses såsom gottgörelse i sistnämnda hänseende. Den skadade skall i enlighet härmed i allmänhet själv bekosta endast tre fjärdedelar av sjukhusavgiften intill halva sjukpenningens belopp.

Förslag till ändring av intervallsystemet samt höjning av sjukpenningens och invaliditetsersättningens belopp hava tidigare vid flera tillfällen varit föremål för riksdagens behandling. En historik i ämnet återfinnes i andra lagutskottets utlåtande nr 11 år 1933, vartill utskottet får hänvisa.

I anledning av en då av herr Spångberg m. fl. väckt motion (II: 258) anförde utskottet:

Utskottet anser det vara nödvändigt att bibehålla den till grund för olycksfallsförsäkringslagen liggande principen, att ersättning enligt lagens regler skall bestämmas med hänsyn till storleken av den skadades arbetsförtjänst och icke i något fall må överstiga densamma. Med hänsyn härtill finner sig utskottet icke kunna tillstyrka bifall till motionen. Utskottet vill dock härvid framhålla, att beloppet av sjukpenning och livränta, som i enlighet med gällande lags bestämmelser utgår inom de lägre inkomstgrupperna, enligt utskottets mening är så lågt, att en mindre höjning därav i och för sig kunde anses vara motiverad, ehuru en sådan höjning på grund av nuvarande ekonomiska läge torde vara synnerligen svår att genomföra.

Utskottet hemställde, att motionen icke måtte föranleda till någon riksdagens åtgärd.

Riksdagen biföll utskottets hemställan.

Vid 1936 års riksdag väcktes en motion, II: 63, i vilken herr Spångberg m. fl. hemställde, att riksdagen i skrivelse till regeringen måtte an hålla om skyndsamt utredning och förslag till ändring av lagen om försäkring för olycksfall i arbete i enlighet med de riktlinjer, som angivits i motionen. I motionen föreslogos ändringar i fråga om bestämmelserna angående sjukpenning och invaliditetsersättning enligt olycksfallsförsäkringslagen, avseende bl. a. höjning av ersättningsbeloppen.

Andra lagutskottet yttrade i sitt utlåtande (nr 42) bl. a. följande:

I förevarande sammanhang vill utskottet framhålla, att det enligt utskottets mening kan ifrågasättas, om icke tiden kan anses vara inne att underkasta olycksfallsförsäkringslagen en revision i vissa delar, som icke beröras i den

föreliggande propositionen. Vid en sådan revision av lagen synes bl. a. böra övervägas, huruvida icke utan rubbning av den gällande olycksfallsförsäkringslagens grunder en höjning kan äga rum i fråga om beloppet av sjukpenning och livränta, som utgår inom de lägre inkomstgrupperna. Den föreliggande motionen angiver emellertid icke sådana riktlinjer, att den enligt utskottets mening bör ligga till grund för en framställning i ämnet till Kungl. Maj:t.

Utskottet hemställde, att motionen icke måtte föranleda till någon riksdagens åtgärd, och riksdagen biföll denna hemställan.

Vidare må framhållas, att 1928 års riksdag på hemställan av andra lagutskottet (utlåtande nr 31) i skrivelse till Kungl. Maj:t anhållit, att Kungl. Maj:t måtte låta verkställa utredning rörande lämpligheten av sådan utvidgning av den frivilliga försäkringen enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete, att denna komme att omfatta mindre arbetsgivare och självständiga yrkesutövare, ävensom för riksdagen framlägga det förslag, vartill utredningen kunde föranleda.

Sedan Kungl. Maj:t anbefallt riks-försäkringsanstalten att verkställa den begärda utredningen, har anstalten den 31 maj 1935 avgivit förslag till lag angående en särskild, för självständiga företagare avsedd försäkring mot skada till följd av olycksfall samt förslag till lag angående ändring av 35 § lagen om försäkring för olycksfall i arbete.

Den 4 oktober 1935 anbefalldes socialstyrelsen att dels avgiva yttrande över riks-försäkringsanstaltens förslag och dels verkställa utredning angående den av anstalten föreslagna försäkringens förhållande till den enligt förordningen om erkända sjukkassor bedrivna verksamheten samt inkomma med de förslag, vartill utredningen kunde föranleda. Uppdraget fullgjordes genom skrivelse den 9 november 1935.

Sedan yttranden över riks-försäkringsanstaltens förslag avgivits av vissa myndigheter och sammanslutningar, har ärendet behandlats inom socialdepartementet. Härom anförde departementschefen, statsrådet Möller, i 1936 års statsverksproposition, femte huvudtiteln (sid. 44), att han vid en förberedande granskning av ärendet med hänsyn till de erinringar mot riks-försäkringsanstaltens förslag, som framkommit i utlåtandena, funnit detsamma icke vara av beskaffenhet att kunna föreläggas riksdagen utan en ingående överarbetning.

Ärendet är allttjämt beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

Här må även erinras, att frågan om sådan ändring av lagen om försäkring för olycksfall i arbete, att försäkringen obligatoriskt komme att omfatta alla svenska medborgare inom viss åldersgräns, senast vid *innevarande års riksdag* varit föremål för uppmärksamhet. Sålunda har herr *Osberg* begärt och erhållit andra kammarens tillstånd att till chefen för socialdepartementet få framställa frågan, huruvida till nästa riksdag kunde motses förslag till sådan lagändring.

Ytterligare må nämnas, att bankoutskottet i sitt utlåtande nr 44 vid årets riksdag — jämte det utskottet funnit sig icke kunna i anledning av väckta motioner tillstyrka, att särskild ersättning skulle utom ramen av gällande olycksfallsförsäkringslag tillerkännas viss person, som blivit skadad vid olycksfall i arbete — tillika uttalat, att vad i ärendet förekommit syntes utskottet tyda på att lagen i sin nuvarande utformning vore alltför restriktiv. Enligt utskottets mening framstode det såsom ett önskemål, att en upp-
mjukning av lagstiftningen på ifrågavarande område komme till stånd i syfte att öka möjligheterna för beredande av ersättning i sådana fall, då nedsättning av arbetsförmågan skäligen kunde antagas hava samband med ett olycksfall. Då det emellertid icke syntes ankomma på bankoutskottet att taga initiativ i här avsedda spörsmål, hade utskottet endast velat uttala sina sympatier för en lagändring i nyss antydda riktning.

I enlighet med Kungl. Maj:ts den 29 maj 1936 givna bemyndigande har chefen för socialdepartementet tillkallat fem sakkunniga att inom departementet biträda med utredning rörande de blindas och de dövstummas arbetsförhållanden och förvärvsmöjligheter.

Utskottet vill här nedan lämna en kortfattad redogörelse för vissa stadganden i utländsk lagstiftning, som kunna vara av intresse i förevarande sammanhang.

Enligt *norsk* lag (lov den 24 juni 1931 om ulykkestrygd for industriarbeidere m. v.) skall vid olycksfall i arbete utgivas för de första 10 dagarna efter olycksfallet ersättning enligt loven om syketrygd, fr. o. m. elfte dagen efter olycksfallet a) fri sjukvård, så länge sådan erfordras, samt b) sjukpenning med 60 procent av den skadades arbetsförtjänst (full skadeersättning) eller motsvarande bråkdel av full skadeersättning i de fall, då arbetsförmågan endast delvis gått förlorad. Sjukpenning utbetalas för alla dagar utom söndagar. I stället för de under a) och b) nämnda ersättningarna har Rikstrygdeverket rätt att giva den skadade vård och underhåll å sjukhus. Under sådan vårdtid skall understöd till familjen utgå enligt vissa närmare angivna regler. — Lägsta resp. högsta arbetsinkomst, som tages i betraktande vid ersättnings bestämmande, är 450 och 2,000 kronor. Vid beräkning av daglön anses året motsvara 300 dagar. Lägsta hela sjukpenning utgör sålunda 90 öre och högsta 4 kronor, lägsta livränta vid fullständig invaliditet 270 kronor för år och högsta 1,200 kronor för år. — Enligt loven om syketrygd bortfaller den enligt lagen utgående sjukpenningen för det fall, att vederbörande intages på sjukhus, där vård och underhåll i stället under vissa villkor ersättas. Har den sjuke make eller maka eller bo tillsammans med honom personer, vilkas underhåll han bestrider och enligt lag är skyldig att bestrida, skall dock under tiden för sådan sjukhusvård utgivas familjeunderstöd med vissa procent av eljest utgående sjukpenning, nämligen med 25 procent, om det är en, 50 procent, om det är två eller tre, och 75 procent, om det är fyra eller flera sådana att försörja.

I den *danska* lagen (Lov den 20 maj 1933 om Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde) stadgas, att förutom ersättning för läkarvård o. dyl. skall utgivas bl. a. dagpenning och invaliditetsersättning. Dagpenningen utgör $\frac{3}{5}$ av den skadades daglön, dock högst kronor 4:75. Partiell dagpenning utbetalas icke; dock kan Direktoratet för Ulykkesforsikringen nedsätta dagpenningen med en fjärdedel. Såframt den skadade är medlem av erkänd sjukkasse (statskontrollerad sjukförening), börjar dagpenningen att löpa från den tidpunkt, då penningbidrag från sjukkassan upphör, dock icke senare än från början av den fjortonde veckan efter olycksfallet. Är den skadade icke medlem av erkänd sjukkasse (statskontrollerad sjukförening), börjar dagpenning utgå fr. o. m. den fjortonde veckan efter olycksfallet. — Erkänd sjukkasse skall (enligt Lov den 20 maj 1933 om Folkeforsikring) bevilja fri läkarvård och fri sjukhusbehandling samt en daglig ersättning om minst 40 öre och högst 6 kronor. Sjukkasse kan i sina stadgar föreskriva, att penningersättning icke skall utgå under tid för vistelse å sjukhus. Sjukkasse äger återfå sålunda utgiven dagpenning av vederbörande försäkringsbolag, försåvitt ersättning på grund av olycksfallet även måste utgivas av bolaget (t. ex. dagpenning efter de 13 första veckornas utgång). — Invaliditetsersättning utgives i form av en årlig ränta, som vid fullständig arbetsoförmåga utgör $\frac{3}{5}$ av den skadades årslön och vid partiell arbetsoförmåga det lägre belopp, som svarar mot nedsättningen. Därest livräntan är beräknad efter en invaliditetsgrad, understigande 50 procent, skall räntan normalt utbytas mot ett kapitalbelopp. — Daglön erhålles genom att dela den enligt vissa regler beräknade årliga arbetsförtjänsten med 300. Maximum för årliga arbetsförtjänsten kommer, när det gäller dagpenningens beräkning, att ligga vid 2,375 kronor. För invaliditets- och dödsfallsersättning beräknas årliga arbetsförtjänsten till högst 2,100 kronor. Minimigräns finnes härvid blott för personer under 21 år; denna är som regel bestämd till 1,200 kronor men kan dock sänkas därunder, försåvitt den skadades förvärvsförmåga var nedsatt före olycksfallet. Högsta invalidlivränta utgör sålunda 1,260 kronor ($\frac{3}{5}$ av 2,100 kronor). Livränta tillerkännes vederbörande, om arbetsförmågan blivit nedsatt med minst 5 procent.

Vidare må här anmärkas, att den nyssnämnda Loven om Folkeforsikring öppnar möjlighet för invalider att under vissa betingelser vinna bistånd för erhållande av förvärvsarbete. Sådant bistånd kan taga formen av arbetsanvisning, yrkesutbildning med eventuellt åtföljande arbetsanvisning eller hjälp till anskaffande av arbetsmaskiner eller till igångsättande av självständig verksamhet.

Den *finska* lagen (lag den 12 april 1935 om arbetares olycksfallsförsäkring) tillerkänner skadad person, förutom läkarvård o. dyl., dagpenning under sjukdomstiden, dock under högst ett års tid, med belopp, som äro beroende dels på medeldagslön, dels på huruvida den skadade har anhöriga. Beloppen utgöra vid fullständig arbetsoförmåga, om den skadade är ensamstående, lägst 6 mark och högst 25 mark samt, om den skadade har anhörig, lägst 8 mark och högst 30 mark. Har den skadades arbetsförmåga endast minskats,

skall dagpenningen utgöra en denna minskning motsvarande proportionell del av dagpenningen. Dagpenning utgår dock ej, där ej arbetsförmågan nedgått åtminstone med en femtedel. Dagpenning utgår även å söndagar. — Med arbetares anhörig avses i lagen maka eller make och eget eller makans barn under sjutton år, egna eller makans barn (adoptivbarn) över sjutton år, barnbarn, föräldrar, adoptiv- samt far- eller morföräldrar även som syskon under sjutton år, såframt nämnda personer äro till arbete eller förvärv oförmögna samt för sitt uppehälle huvudsakligen beroende av den skadades arbetsförtjänst. — Den skadade är skyldig åtnöjas med att i stället för dagpenning erhålla vård och underhåll i sjukvårdsanstalt. Under tiden för sådan vård erhåller hustrun (resp. i visst fall mannen) i försörjningsbidrag två femtedelar och varje barn under sjutton år en femtedel av den dagpenning, som skulle tillfallit den skadade, dock sammanlagt högst fyra femtedelar av dagpenningen. Har den skadade ej sådana anhöriga, skall försörjningsbidrag tilldelas övriga anhöriga, sammanlagt dock högst två tredjedelar av den skadades dagpenning. I stället för livränta kan åt skadad givas vård och underhåll i sjukvårdsanstalt. Livräntan indrages då, men försörjningsbidrag enligt ovan utgår, dock ej till belopp, som överstiger den skadades livränta. Detsamma gäller för skadad, som i enlighet med lagens bestämmelser beretts yrkesutbildning, under tiden för sådan utbildning. — Livränta till skadad arbetare utgår vid fullständig arbetsoförmåga med två tredjedelar av den årliga arbetsförtjänsten och vid partiell arbetsoförmåga med en motsvarande del av nämnda livränta. Livränta utgives ej, där ej arbetsförmågan nedgått åtminstone med en tiondel. — Beträffande arbetsförtjänsten gäller, att därest densamma, beräknad enligt vissa närmare angivna regler, överstiger 7,200 mark, skall av överskjutande belopp vid livräntans beräkning tagas i betraktande endast en tredjedel, tills den årliga arbetsförtjänsten uppgår till 24,000 mark. Vad som överstiger detta belopp tages icke i betraktande. Understiger den årliga arbetsförtjänsten 4,800 mark, skall sagda belopp likväl läggas till grund vid livräntans beräkning. Dock må ej arbetare, som fyllt 21 år och ej utför arbete för sin utbildning för något yrke, äga rätt till livränta överstigande beloppet av hans årliga arbetsförtjänst. — Medeldagslönen är $\frac{1}{360}$ av årliga arbetsförtjänsten. Lägsta livränta vid fullständig invaliditet utgör följaktligen i allmänhet 3,200 mark för år och högsta livränta 16,000 mark för år. Såväl dagpenningen som livräntan kan emellertid för visst fall höjas utöver angivna högsta belopp. Har nämligen den skadade till följd av kroppsskadan blivit så hjälplös, att han ej kan reda sig utan vård av annan person, skall dagpenningen för den tid sådan hjälplöshet varar höjas, om han är ensamstående, med en tredjedel och, om han har anhöriga, med en fjärdedel av vad han eljest varit berättigad att uppbära. Livränta skall i motsvarande fall höjas, om livräntetagaren är ensamstående, till högst dubbelt belopp samt, om han har anhöriga, med högst hälften av vad han eljest varit berättigad att uppbära.

Enligt *schweizisk* lag av den 11 juni 1911 utgår, förutom ersättning för läkarvård m. m., sjukpenning fr. o. m. tredje dagen efter olycksfallsdagen

med 80 procent av den lön, den skadade förlorar till följd av sjukdomen. Överstiger dagliga arbetsförtjänsten 21 francs, tages överskjutande belopp icke i betraktande. Någon minimigräns finnes icke föreskriven. Sjukpenningen beräknas på grundval av den lön, den försäkrade skulle hava förtjänat, om han kunnat arbeta. För dagar, under vilka den försäkrade, om olycksfallet icke inträffat, likväl icke hade kunnat förtjäna något (perioder av arbetsinställelse, regndagar i byggnadsarbete, sön- och helgdagar o. s. v.) utgives ingen sjukpenning. Om ersättningar från andra försäkringsgivare förekomma för samma olycksfall, får sjukpenningen icke överstiga den av dessa icke täckta delen av den förlorade förtjänsten. — Intages den skadade å sjukhus eller erfordras särskild vård i hemmet, är försäkringsanstalten berättigad att till täckande av kostnaderna härför avdraga högst tre fjärdedelar av sjukpenningen. Detta avdrag får icke överstiga halva sjukpenningen, om den försäkrade har anhöriga att underhålla. — Invalidlivränta utgår vid fullständig arbetsoförmåga med 70 procent av årliga arbetsförtjänsten och vid partiell arbetsoförmåga med en mot nedsättningen svarande del av nyssnämnda livränta. Hjälpplöshetslivränta kan förekomma med högst ett belopp motsvarande årliga arbetsförtjänsten. — Överstiger den på visst sätt beräknade årliga arbetsförtjänsten 6,000 francs, tages icke hänsyn till överskjutande belopp. Minimibelopp finnes icke föreskrivet. — Högsta sjukpenning blir följaktligen 16 francs 80 centimes och högsta livränta 4,200 francs.

I olycksfallsförsäkringslagarna i ett flertal länder saknas varje bestämelse om minimibelopp för arbetsförtjänstens beräkning. I en del länder, exempelvis *Tyskland*, fastställs den årliga minimiarbetsförtjänsten till ett belopp, motsvarande trehundra gånger den s. k. ortslönen för vuxna över tjuogoett år. Såsom ortslön gäller då en i administrativ väg fastställd lön, motsvarande den på orten vanliga dagersättningen för vanliga daglönare. I Tyskland har emellertid försäkringen icke samma omfattning som i Sverige utan är begränsad till vissa i lagen angivna verksamheter. — Vid bestämmande av beloppet av sjukpenningen tages hänsyn till huruvida den skadade har familj eller anhöriga att försörja. Enligt Reichsversicherungsordnung kunna sjukförsäkrade, som i regel utgiva sjukpenning även vid olycksfall i arbete, i sina stadgar meddela bestämmelser om tillägg till sjukpenning (i regel utgår denna med 50 procent av grundlönen) för försäkrade med anhöriga, som den försäkrade vid tiden för olycksfallet helt eller till övervägande del underhållit och som hava gemensamt hushåll med honom. Tillägget får icke överstiga 10 procent för äkta make och 5 procent för varje övrig anhörig. Stadgarna kunna också föreskriva, att sjukpenningen fr. o. m. sjunde veckan kan höjas till 60 procent av grundlönen. Sådan höjning kan begränsas till de lägre sjukpenningsklasserna. Summan av sjukpenning och tillägg får icke överstiga 75 procent av grundlönen. — Livränta utgår vid fullständig arbetsoförmåga med $66\frac{2}{3}$ procent av årliga arbetsförtjänsten och vid partiell arbetsoförmåga med ett motsvarande lägre belopp. Så länge den skadade uppbär livränta för 50 procent

invaliditet eller mera eller uppbär flera livräntor, vilkas procenttal sammanlagt uppgå till minst 50, skall den skadade erhålla tillägg till varje livränta med 10 procent av livräntan för varje barn, intill dess det uppnått 15 års ålder. Livränta och barntillägg få dock tillsammans icke överstiga den skadades årliga arbetsinkomst.

Vidare må nämnas, att det finnes ett stort antal länder, som icke meddelat bestämmelser om utgivande av sjukpenning under tid för skadads intagning å sjukvårdsanstalt och som torde kunna antagas utgiva sjukpenning eller motsvarande ersättning oavkortad under sådan tid (se härom det av internationella arbetsbyrån under ser. M nr 2 utgivna arbetet »Compensation for Industrial Accidents», sid. 309).

Såsom av den ovan lämnade redogörelsen framgår har utskottet redan vid tidigare riksdagar haft sin uppmärksamhet riktad på spörsmålet, huruvida icke en höjning kan äga rum i fråga om beloppet av sjukpenning och livränta, som utgår inom de lägre inkomstgrupperna. För utskottet framstår en dylik höjning såsom synnerligen önskvärd. Höjning torde kunna ske även med bibehållande av nuvarande bestämmelser härutinnan i huvudsak oförändrade.

Utskottet.

Enligt utskottets mening torde olycksfallsförsäkringslagen även i andra hänseenden böra underkastas en omarbetning, syftande till en mera rättvis avvägning av ersättningsarna i vissa fall. I sådant avseende framstår det för utskottet såsom ett betydelsefullt önskemål, att en bättre ställning kunde beredas s. k. halvinvalider. Vidare kan ifrågasättas, om icke större hänsyn borde tagas till den skadades försörjningsförhållanden. Sålunda torde vissa skäl tala för en omarbetning i dylik riktning av den nu gällande bestämmelsen om avdrag å sjukpenning, som utgives till skadad under tid, då han vårdas å sjukvårdsanstalt. Detta synes kunna ske exempelvis på det sättet, att avdragets storlek — i stället för att som nu göras beroende av legosängsavgiften — bestämmes olika allteftersom den skadade har vissa närmare anhöriga att försörja eller så icke är fallet. En annan möjlighet vore att göra sjukpenningens belopp beroende av försörjningsskyldigheten. Vidare kan det enligt utskottets mening förtjäna övervägas, huruvida icke sjukpenning bör liksom livränta kunna utgå med högre belopp, därest den skadades tillstånd kräver särskild vård.

Ett spörsmål, som på senare år tilldragit sig ökad uppmärksamhet, är frågan om yrkesutbildning av invalider och om andra åtgärder för att bereda sådana förvärvsarbete. Enligt utskottets mening är det av stor vikt, att detta spörsmål snarast tages under omprövning. Den danska lagens stadganden på denna punkt synas ägnade att därvid tagas som utgångspunkt.

Utskottet anser sålunda, att den nu gällande olycksfallsförsäkringslagen i åtskilliga väsentligt skilda hänseenden är behäftad med brister. Enligt utskottets mening bör frågan om de åtgärder, som kunna vara påkallade till botande av dessa brister, göras till föremål för en allsidig utredning. Där-

vid torde särskild uppmärksamhet böra ägnas de spörsmål, som i det föregående berörts.

På grund av vad ovan anförts får utskottet hemställa,

A. att riksdagen, i anledning av motionerna II:167 och II:256, måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville låta verkställa en allsidig utredning rörande en förbättrad lagstiftning om försäkring för olycksfall i arbete, vid vilken utredning de synpunkter, som kommit till uttryck i utskottets motivering, böra tagas under omprövning, samt för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen kan föranleda; samt

B. att motionerna II:167 och II:256, i den mån de icke blivit besvarade genom vad utskottet under A. hemställt, icke måtte föranleda till någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 23 april 1937.

På andra lagutskottets vägnar:

SIGFRID HANSSON.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Sigfrid Hansson, Linder, P. Sandström, Sam Larsson, Norman, Olof Carlsson, Wistrand* och *John Gustavson*;

från andra kammaren: herrar *Österström, Hage, Olovson, Skoglund, Pettersson* i Hällbacken och *Sandström* i Sollefteå, fru *Nordgren* och herr *Nyblom*.
